

[illegible]

!SI
SI
GRACIES

n.º 9

GALATZO

PUBLICACIÓ MENSUAL

Dipòsit Legal: PM 431/86

Major, 4 *** 61 42 15
07194 PUIGPUNYENT

EDITA GRUP S'ARBRE

CONSELL DE REDACCIÓ

Miquel Mora
Sion Verger
Biel Pérez
Biel Frau

EQUIP DE COL.LABORADORS

Grup S'Arbre
Xisca Ramon
Pere Barceló
Xavier Picó
Margalida Morey
Onofre Martorell
Antònia Ginard
Rafel Ramon
Cati Pont
Margalida Barceló
Antoni Bonner
Ernest Fuster
Antoni Garau
Miquel A. Ferrer

SECCIÓ ESPORTIVA

Pere Martorell
Tolo Morey

ADMINISTRACIÓ

Maria Matas

exemplar 125 ptes.
subscriptors 100 ptes.

IMPRIMEIX "APÓSTOL Y
CIVILIZADOR"
PETRA.

dels articles publicats
en aquesta revista sols en
són responsables els seus
autors.

Editorial

El deport és una activitat que, a Puigpunyent, funciona. No en un sentit ample com pugui esser que hi ha molts de esports per escollir o que una majoria de gent de qualsevol edat, condició social, complexió física, etc. facin deport. No, encara no arribam a tant. Però els nins, i no tan nins, que volen practicar el basquetbol o el futbol ho poden fer, perquè tenen instal·lacions i monitors preparats per ajudar-los, desinteressadament. I això és d'agrair i s'ha d'agrair. Sense la feina quotidiana -tan poc vista!- d'un Tolo, un Miquel, una Antònia, malament aniria la vida deportiva en el nostre poble. Bé, idò: Fa unes setmanes varem sebre que l'esmentat grup de capdavaners del deport contactava amb les famílies per tal de exposar-lis la seva idea de fer un pavelló poliesportiu, o on hi ha la pista de basquetbol. Seria una sala immensa, multiús, subvencionada en més de la meitat pels organismes oficials i, per ventura, només una tercera part o menys, pel poble. Expliquen que tothom hi podria realitzar la seva activitat: No hi cabrien les discriminacions, tot el demás, sí. Els esports, el ball de bot, les audiències musicals, tot tipus de gimnàstica, reunions multitudinàries, festes populars, etc, tot hi cabria. S'entén que amb una bona organització.

Nosaltres, desde GALATZÓ, no podem més que encoratjar als promotors de tan excel·lent projecte, animar a la col·laboració de les famílies i desitjar que les institucions oficials donin el recozament que es mereix l'anhel de tot un poble que, a la fi, quedaria a on li pertoca en qüestió d'instal·lacions esportives.

CASA de la VILA

Galatzó -3-

Al ple de l'Ajuntament celebrat el passat 5 de Març, es prengueren els següents acords:

- Aprovar, inicialment, els Presupostos Generals per l'any 1987.

- Es preveuen uns ingressos de: 28.680.289 ptes. La despesa més important es la dedicada a serveis amb 13.735.600 ptes.

Cal senyalar l'aument del apartat de Cultura que enguany sirà de 750.000 ptes.

També queda fixada la quantitat assignada al manteniment de l'Escola en 500.000 ptes.

- Desestimar la petició de la Directora del Col·legi públic sol·licitant, la subvenció de transport per a una visita cultural a Ciutat, entenguent que aquesta despesa no cal sia coberta per l'Ajuntament.

- A petició de l'A.P.A. del Col·legi, l'Ajuntament otorga una subvenció de 24.796 ptes. per a la compra de material sanitari (saboneres, sabó...)

- Acceptar la proposta del tribunal calificador, per anomenar a Dª Catalina Pont i Riera com a encarregada del funcionament de la Biblioteca Pública Municipal.

- Es donar compte de les variacions en el nombre d'habitants al Municipi:

Pobl. de dret a 01-4-86:

	1.094	persones
altes	31	"
baixes	9	"

Pobl. de dret a 01-1-87

1.116 persones

- Aprovar la liquidació del Pressupost Ordinari de 1986, amb un "superàvit" de 6.332.816 ptes.

Meteorologia

Els meteors han estat respectuosos amb el nostre biotopo en aquesta mesada. Aigües mesurades; el vent necessari, no més; tota aquesta absència d'altres fenòmens atmosfèrics nocius per l'agricultura com poren esser el calabruix o les gelades fortes. La tem-

peratura, humitat i pressió atmosfèrica molt adequades pel temps que estam.

S'han comptabilitzat 92 l. per metre quadrat de pluja. El 19 de febrer va nevar sense que per ací es posàs, per molt que ho desitjassin els al·lots.

"casa diana"

MERCERIA REGALS
CERAMILLES BRODATS
JERSEIS FETS A MÀ

C/. Major, 48
PUIGPUNYENT
Teléf. 61 44 56

Xerrades des Banc des Pont

Els protagonistes de la nostra pàgina, segueixen estant enfedats.

Aquesta vegada, he considerat oportú, passar a aquesta pàgina, un escrit del nostre anterior capellà, mosseny Francesc de S'Ermita.

Fa poc temps va morir la veïna major de la nostra vila, madó Francisca Batle Vanrell, coneguda per madó Francisca de Petra. Residia aquí des del seu casament amb el s'en Biel Frau, qui la trià per esposa en segones nupcies. El s'en Biel era el tafoner major de Son Forteza que assentava les piles d'esportins.

Les primeres vengudes per aquí de Madó Francisca va ser formant part d'un grup de dones collidores d'oliva, arribades de Petra al nostre poble uns anys de bons esplets, perquè les collidores nostres no podien donar abast durant la temporada de collir.

Aquests estols de collidores externes eren anomenades "porxeres" perquè a les possessions menjaven i dormien a qualque porxo damunt màrfegas o munts de palla.

El Moli de d'Alt de Son Forteza servia d'acolliment a les "porxeres" d'aquesta possessió. Per tant la primera posada de Madó Francisca a Puigpunyent va ser el Molí de d'Alt.

La nostra desaparescuda per a sempre fore molt ben considerada per tot hom a causa de la seva bondat i el seu tracte molt atent.

L'estiu passat pogué ancora doblegar una greu malaltia, tan greu, que durant setmanes va tenir un peu aquí i l'altre allà deçà.

Com a presidenta honorària de la Tercera Edat no faltava mai a les excursions en les quals passava molt de gust.

Vençuda aquella perillosa malaltia, li vaig dedicar la següent cobla que li vaig dir el dia de la darrera excursió.

Madó Francisca de Petra,
Sant Pere la va cridar;
i ella li va contestar:
"Pere, hauràs d'esperar
i una altra hauràs de cercar
perquè jo no tenc cap pressa
i vull anar a passatjar."

Sempre molt ben xalesta i de bon humor el dia de la darrera passatjada, Madó Francisca va compondre i recitot ella mateixa aquesta glosa, la darrera de la seva vida:

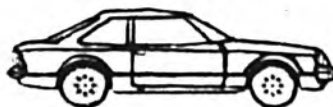
Començem primerament
a Nostre Senyor Alabar;
a Ell que mos pot donar
memòria i enteniment.

Les gràcies a Déu vull dar,
i a tota s'Autoritat.
Germans meus, que estam plegats
que en salut poguem tornar.

Bon dia tenguem germans,
amb salut i alegria;
que no sia es darrer dia
que poguem estar plegats.

Descansi en pau, Amèn

Francesc de S'Ermita

TALLERS

J. B. JAUME

XAPA I PINTURA

Abans no era com ara. No hi havia automòbils. Poques cases tenien carros. Eren propietat de les possessions, dels traginers de carbó, de feixines, etc. Bastantes famílies tenien una bèstia sense carro. S'usaven els ases i someres. Transportaven amb beates, aubardans i arganells iermats damunt l'esquena. Ara, qui més qui menys compra un o dos cotxes sense tenir sovint una cotxeria on poder amagar el vehicle motoritzat. Per això avui en dia els carrers i places estan plens de fileres d'automòbils. Ja són els senyors dels carrers fent nosa a tothom. Altre temps no compraven cap bèstia que no tenguessen feta una establa. Les cases, com a habitatge d'un treballador, no eren molt grans. Això feia que fos ben necessari construir al voltant un galliner, que també servia de fermer, un corral per el porc, un establó per a la cabra i una establa amb la corresponent menjadora per a l'ase o la somera. Un poc abans d'arribar l'hivern era costum general tondre aquests animals de tragí a fi que durant el pròxim hivern no hi fessin niu els pois dins el seu vell espè i llarg. Per altra part, hi havia propietaris que tenien por dels constipats de les seves bèsties. Llavors, en lloc de tondre en temps de fred, untaven el seu ase o somera amb oli o petroli per esvair aquells animalons. Vaig sentir contar a mon pare, passant les vetllades devora el foc a S'Ermita un cas molt curiós i que va quedar clavat dins la memòria d'aquest poble. Crec que és digne d'esser recordat.

Deia que el Sen Jaume Frau, "Pintat", a la segona meitat d'el segle passat, tenia un ase. No'l volgué tondre per el que he dit abans. Però això sí, li donà una bona untada de petroli des de el cap fins a la coa. Era un vespre d'hivern. Encara no hi havia elec-

Francesc de S'Ermita.

*****

tricitat i va fer l'untada a la claror d'un llum d'oli que aguantava amb una mà. Estant a punt de acabar la feina, aquell ase amb una coejada va fregar la flamada del llum d'encruia.

Tocar la flamada i encendrer-se la coa va esser tot u.

A penes va sentir la calentor per devers les anques, ja no tengué sossec. Fent alçades de cul i bones revinclades, conseguí rompre el cabestre i ja li ha estret escapat cap a defora. El Sen Jaume "Pintat" quedà tot estorat i ben tot sol dins l'establa amb el llum d'oli en la mà. Com un coet i bramulant, l'ase va recórrer rabiós bona part dels carrers del poble. Com més corria, més força prenia el foc, i prest va esser com una gran antorxa ambulant. Tothom guaitava al portal per veure aquella fogatera que corria bramant. Era un espectacle mai vist: un ase de color vermell. Va morir d'aquella cremada. El comentari general d'aquella feta per part de la gent, quedà resumit en aquesta glosa popular:

S'ase d'En Pintat va dir quan se va veure cremat: voldria el que m'ha untat morís tant desesperat com jo anit ha de morir.

Llei de normalització lingüística

Exposició de Motius

La Llei Orgànica 2/1983, de 25 de febrer, de l'Estatut d'Autonomia per a les Illes Balears, al seu article 3, estableix que la llengua pròpia de la Comunitat Autònoma és la catalana, cooficial amb la castellana, i assenyalava el dret que tenen tots els ciutadans de conèixer-la i d'usar-la sense que ningú no pugui ésser discriminat per causa de l'idioma.

Per altra banda, l'article 10.21 atribueix a la Comunitat Autònoma la competència exclusiva en matèria de «foment de la Cultura, de la investigació i de l'ensenyança de la llengua de la Comunitat Autònoma». I, l'article 14 encomana als poders públics la normalització lingüística, atribueix a la Comunitat Autònoma la competència exclusiva per a l'ensenyament de la llengua catalana «en harmonia amb els plans d'estudis estatals» i assenyalava, de més a més, que «les modalitats insulars de la llengua catalana seran objecte d'estudi i protecció, sense perjudici de la unitat de l'idioma».

El Reial Decret 2193/1979, de 7 de setembre, desenvolupat per l'Ordre Ministerial de 25-X-79, va iniciar el camí per a la incorporació de la llengua i cultura de la Comunitat Autònoma al sistema educatiu de les Illes Balears, durant l'etapa preautonòmica fins a la promulgació de l'Estatut d'Autonomia, l'aprovació del qual dona per finalitzat el període de provisionalitat quan es constitueix Balears com a Comunitat Autònoma, conforme determina l'article primer de la Llei Orgànica 2/83, de 25 de febrer.

La llengua catalana i la llengua castellana són totes dues llengües oficials de la Comunitat Autònoma, amb el mateix rang, si bé de naturalesa diferent: l'oficialitat de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, es basa en un estatut de territorialitat, amb el propòsit de mantenir la primacia de cada llengua en el seu territori històric. L'oficialitat del castellà, establerta per la Constitució a tot l'Estat, es basa en un estatut personal a fi d'emprar els drets lingüístics dels ciutadans encara que la seva llengua no sigui la pròpia del territori.

D'acord doncs amb aquest marc legal la Comunitat Autònoma té el dret i el deure d'acabar amb la situació d'anormalitat sociolingüística i es compromet a regular l'ús de la llengua catalana com a llengua pròpia de les Illes Balears, i del castellà com a llengua oficial de tot l'Estat. Es així que haurà de garantir els drets lingüístics i farà possible que tothom conegui les dues llengües, precisament per poder fer efectius aquells drets.

També cal comprometre tots els ciutadans de les Illes Balears, qualsevol que sigui la seva llengua habitual, en la salvaguarda i extensió de la llengua catalana, dins una situació social en què tots els ciutadans coneguin les dues llengües i assumeixin la defensa i normalització de la catalana, perquè és un component essencial de la identitat nacional dels pobles de les Illes Balears.

La Comunitat Autònoma té, en suma, com a objectius dur a terme les accions pertinents d'ordre institucional per tal que el català, com a vehicle d'expressió modern, plurifuncional, clar, flexible i autònom, i com a principal símbol de la nostra identitat com a poble, torni a ésser l'element cohesionador del geni illenc i ocupi el lloc que li correspon en qualitat de llengua pròpia de les Illes Balears. Per això ha d'ésser present en els diversos àmbits d'ús oficial de l'administració, dels mitjans de comunicació de masses, de l'escola i de la vida social en general, amb el corresponent respecte a les modalitats lingüístiques pròpies de la tradició literària autòctona, però sense perjudici de la unitat de la llengua catalana.

IV rallye de MUNTANYA

SERRA DE TRAMUNTANA

ALFABIA/87

SÓLLER 28 i 29 de març

AMB EL

PATROCINI

AJUNTAMENT DE PALMA

GOVERN

BALEAR

grup excursionista
de mallorca

C/. Impremta, 1, 2on, 1.ª - 07001 Palma Tfon.: 71 13 14, de 20 h. a 22h

CAIXA DE BALEARS

"SA NOSTRA"

ESPORTS

Pot esser que el poble de Puig - punyent sigui el que ha entès millor allò de que "hem de ser europeus".

Ens explicarem: !! Hi ha un moviment per aconseguir un poliesportiu cobert pel nostre poble !!

Això pot significar que gaudir d'unes instal·lacions d'aquest tipus, ens porte a un nivell més que europeu, és a dir, ens acostar als països més avançats tals com Suïssa, Alemanya, etc.

L'anàlisi de les conseqüències que aquest fet comportaria a nivell social pel nostre poble són força evidents.

Es produiria una estabilització a nivell dels joves del poble, (no oblidem l'encapçalament d'aquest article, totalment valid avui dia) els quals són el futur del nostre poble.

Aquest fet també suposaria un augment de participació als esports, no sols als ja ben practicats aquí, sino que ens obriria les portes a nous horitzons, avui no realitzables a Puigpunyent per manca d'instal·lacions. Ens estam referint a practiques tals com Yoga, Aikido, etc, fins i tot la possibilitat de la participació de la gent més gran amb les tècniques tals com aerobí, etc.

No creiem que fa falta convencer a ningú de l'utilitat d'una pista coberta com a gimnàstic de l'escola de Puigpunyent.

Pràctiques d'expressió corporal, gimnàstica rítmica, etc, són el complement ideal per una formació global dels nostres fills, que juntament amb els continguts culturals que s'imparteixen a l'escola els hi suposaria un desenvolupament més racional.

A nivell de relacions interpersonals això suposaria l'establiment d'un lloc social on la comunicació entre els individus del nostre poble seria força fomentada i augmentada.

No es pot oblidar que als E.E.U.U. ja fa molts d'anys que s'utilitzen aquests locals coberts especialitzats amb la pràctica de l'esport com a lloc de festes escolars de fi de curs, vetllades musicals e inclús s'han arribat a emprar per conferències, teatres, etc.

La realització d'aquesta idea, sols ens pot dur a una millora social per el que desde aquesta redacció ens solidaritzam totalment amb dit projecte, amb l'esperança de que demà els nostres fills n'estiguin orgullosos del seu poble on hi hagi una vida social, espiritual, esportiva i cultural.

**FRUTAS • VERDURAS
CARNICERIA • CHARCUTERIA
CONGELADOS • CONSERVAS
VINOS • LICORES
FERRETERIA • DROGUERIA**

**Ses
Cotxeries**

C/. MAJOR, 4 Tel. 614102

Puigpunyent

GALILEA

SES TIMBES

Ses Timbes aquests dies presencien la lluita diària entre una primavera que ja despunta i un hivern especialment plujós que encara es resisteix a retirar-se i regala grips a mans plenes.

Però mes enllà del procés natural que inexorablement es va acomplint, a Ses Timbes ja hi ha arribat l'embat de les eleccions que cada dia estan més a prop. Els qui més en saben la prima són els partits que bullen en la confecció de llistes i tot el ball de noms que pugen i devallen segons l'estat de gràcia que disfruten dins l'agrupació i damunt aquest trespol tan llenegadís que es diu popularitat.

Si diuen que per mostra basta un botó vos ne mostrarem dos: La brigada de l'Ajuntament per primera vegada (¿i sense que serveixi de precedent?) ha pujat a fer netes les voreres dels nostres carrers. Esperem que l'esclat de la primavera no els deixi com abans. També en els nostres carrers hi han posat algunes papereres. Llàstima que no hagin endevinat els llocs on tant els galileus com els visitants tiram més papers. ¿O és que la instal·lació s'ha regit per criteris de simpaties personals?

El mes passat volguérem que l'únic regidor galileu que tenim actualment ens donàs el seu balanç personal. Aquest mes

serem nosaltres, Ses Timbes, els qui gosarem recordar algunes qüestions que encara estan pendents de solució sense pretenir esgotar el tema. Els mesos que vénen preguntarem als candidats la seva opinió.

Ses Timbes valoren l'esforç que s'ha fet per a trobar aigua potable al servici de tots, encara que en aquest petit parlament que és el nostre pedrís s'hi escoltas sin queixes per manca de consultes prèvies. Fou mala sort no trobar aigua!

Una altra millora sensible fou la recollida dels fems. Potser si cada un de nosaltres entenguéssim que la brutor que nosaltres mateixos deixam en males condicions dedins o defora dels poals també embruta el poble, la netedat encara seria més gran. Tampoc no aniria gens malament que es trobàs la manera de que els poals tenguessin una bona tapadora en un poble amb tants de cans.

També ha anat millorant l'ajuda de la Sala a les nostres Festes i ens ha alegrat tenir entre nosaltres els regidors. Sens dubte es pot millorar aquesta ajuda i pensam que anirà augmentant. Per cert que aquest capítol ens dóna l'oportunitat de valorar el contacte cada vegada més freqüent i amigable entre galileus i puigpunyentins.

¿Qui hagués pogut pensar fa vint anys que l'Exclusiva arribaria a no pujar ni una vegada a Galilea? ¿Deu haver-hi

a Mallorca altre poble amb tan alta proporció de jubilats (que no poden conduir cotxe) i sense el més mínim transport públic? Resulta curiós i escandalós en una època en que tots els polítics es desfan per a simpatitzar amb els vells... Tampoc els nostres nins tenen transport escolar. ¿Seria tan difícil posar un altre municipal que en certs moments pogués conduir una furgoneta municipal per a omplir aquests buits i en altres reforçàs la vigilància, sobretot en l'estiu i durant les festes?

I, parlant de vigilància, el nostre poble es converteix en un lloc renouer de nit i perillós per als vianants de dia. ¿Qui es veu amb coratge de controlar la moto i el motorista de ca seva?

No volem acabar sense expressar la nostra preocupació perquè quan es fan obres de conservació o reforma es respecti el caràcter del nostre poble. Per exemple: quan es va eixemplar la volta de Ca'n Morella, hauria estat tan costós tornar a aixecar la paret de pedra? A s'Escopidor, en lloc dels poals de fems que reben els visitants voldríem veure-hi una rotulació feta amb gust i fins i tot un plànol que orientàs els qui vénen per primera vegada.

Ses Timbes començaven a somiar... però s'ha acabat la pàgina.

Bar Parroquial

ESPECIALIDAD EN PLATOS COMBINADOS
Y TAPAS VARIADAS

PLAZA PIO XII

TEL. 61 41 98

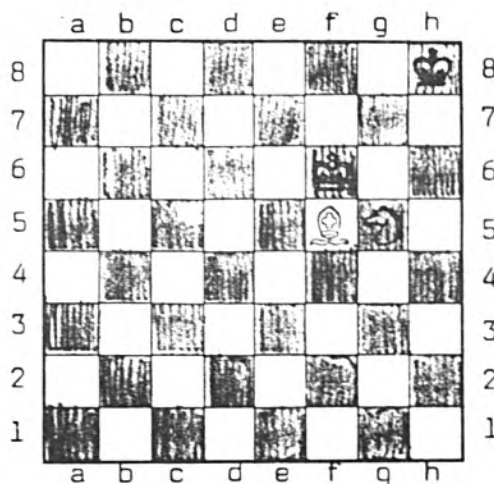
GALILEA

ESCACS

És aquest el darrer comentari d'escacs que publicam a Galatzó. Tot cansa i, a més, s'ha de donar entrada a altres temes i a altres col·laboradors. Així, vegem l'escac i mat amb un alfil i un cavall. És el més difícil dels mats simples i ací només estudiarem la fase final. Per variar un poc, aquesta vegada anotarem les jugades amb el sistema algebraic, on cada casella té la mateixa denominació per ambdues bandes. Vegem el diagrama adjunt, on el que hi ha la posició teòrica de partida per l'exercici que ens proposem treballar.

Abans de començar a desenvolupar les jugades, digem que el mat s'ha de produir al racó 1T o 8T, i la ca-

sella precisament ha d'esser del mateix color que el nostre alfil.

El diagrama ens mostra al rei negre a una de les bandes. L'alfil corre per caselles de color blanc, doncs hem de conduir al rei negre al racó "h1" o al "a8". Elegim "a8":

1. Cf7+, Rg8
2. Ae4, ... Les jugades d'espera són molt freqüents en el mat que ens ocupa.

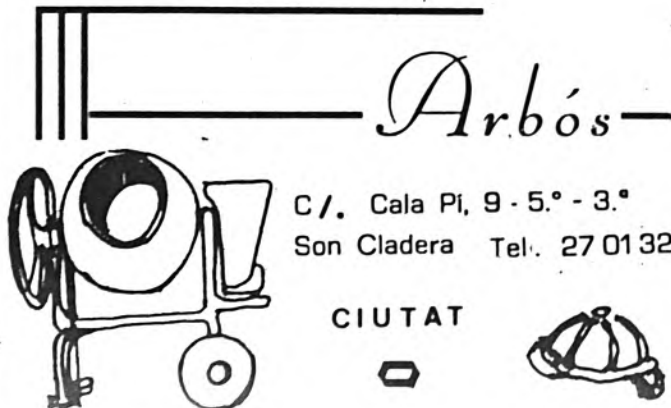
2. ... , Rf8
3. Ah7!, Re8
4. Ce5, Rf8
5. Cd7+, Re8
6. Re6, Rd8
7. Rd6, Re8
8. Ag6+, Rd8
9. Cc5, Rc8

10. Ae8!, ... Altra jugada d'espera. Des de les diagonals "a4" i "e8" també evitem que el rei negre escapí cap al racó "h8" on estaria segur.

10. ... , Rd8
11. Ac6, Rc8
12. Ad7+, Rb8
13. Rc6, Ra7
14. Rc7, Ra8
15. Ac8!, Ra7
16. Cd7, Ra8
17. Ce5, Ra7
18. Cc6+, Ra8
19. Ab7 Escac i mat.

CONSTRUCCIONS

C/. Cala Pi, 9-5.º-3.º
Son Cladera Tel. 27 0132

CIUTAT

Cristalleria

La Mallorquina

Miralls, tancament de galeries i banyeres
Vidres en general.

Encàrreges a Pep d'es Forn.

Miguel Santandreu, 38 - ☎ 46 97 86 - 07006 - PALMA DE MALLORCA

inventari - quasi ? - personal

Toni Descalç

*** MALLORQUÍ/CATALÀ ---- CASTELLA ?

Davant el desconeixement que tenim de la nostra llengua -així ho demostra clarament l'enquesta de la Universitat de les Illes Balears- m'agradaria oferir un parell de pistes que, potser, ens aclaresquin un poc:

1.- Ningú de nosaltres ha baratat oficialment el nom que li posaren quan va néixer. Pot haver-lo modificat a nivell familiar o d'amistat: Marilena per Maria Magdalena, Marga per Margalida, ... o altres canvis més "originals". Però, oficialment, continua amb el mateix nom.

Així, la nostra llengua nasqué a Catalunya i els qui l'estudiaren foren els padrins que la batiaren amb el nom de llengua catalana i ni ens ha de molestar ni ho hem de voler canviar. La història així ens ha arribat. Com va arribar el castellà -nascut a Castella- a Amèrica i l'anglès -nascut a Anglaterra- als Estats Units, ...

2.- Mentre no ho volgüem enfrontar a altres distintes formes de la mateixa llengua, no és cap pecat dir que xerram en o "es" mallorquí.

En aquest cas, ho deim d'una manera col·loquial, més de xerrada "de carrer" ... i no científica. (Permeteu un exemple: quan no estam bé, nosaltres deim al metge que tenim mal de cap o mal de ventre, mentre que el metge usará les paraules més exactes i científiques.)

Així que -sense por ni voler enfrontar- podem dir: "mallorquí" col·loquialment i "català" científicament.

3.- Quan comparam el mallorquí/català que sabem amb el castellà que coneixem som injusts amb la nostra llengua.

Ja que aquesta comparança la feim des d'una llengua no apresada a l'escola, no escoltada ni llegida a cap medi de comunicació (i sols la podem escoltar i llegir des de no fa gaire temps) amb una llengua que aprenguérem correctament a l'escola, que sempre hem escoltat i sentit a través d'uns bons locutors i actors.

Així, el nostre mallorquí/català ens sem-

blava pobre i disminuït davant un castellà ben interpretat, ben sonor, ben plantós i ben estudiat. (Nosaltres sabem escriure més correctament el castellà que els homes i dones d'Andalusia o Extremadura ja que molts d'ells l'escriuen tal com ho diuen: "demasio", "zalud"; ...

4.- Aprendre a llegir i escriure en mallorquí/català ... fent-ho! Sabent que tots ens hem equivocat i que posarem faltes. Però que sols aprenent des de les pròpies equivocacions aconseguim llegir, escriure, escoltar ... la pròpia llengua.

5.- Dir o sebre que la nostra llengua rep el nom de catalana no serà mai deixar o no usar les paraules i les formes pròpies de cada lloc concret. (Així, Mallorca, Pollença, Felanitx, ... o d'aquí mateix.)

Es entre tots que salvem totes les paraules i formes d'una mateixa llengua. Sols hem d'exigir que siguin autèntiques i no castellanismes o altres barbarismes (direm "adéu" i no "adiós" ...).

6.- ... i si encara hi ha qualcú que pensa i defensa que aquí parlem una llengua enfrontada/distinta a la llengua catalana

... i si qualcú creu que el mallorquí és una llengua pròpia i no una manera de parlar una llengua comuna a altres terres (País Valencià, Catalunya, l'Alguer, ...)

que ho defensi llegint i xerrant i escrivint ... en mallorquí!

Però -ja està bé!- que no ho faci en castellà.

PANADERIA PASTISSERIA VIDAL*David Palacios*

* *

**ELABORACIÓ
PRÒPIA****SERVEI A: CALVIA 1 STA. PONSA****PUIGPUNYENT** Cl. Travessia n.º 26 Tel. 61 42 05

LOCAL

Ja ha començat es moviment encaminat a traduir ses inquietuts de tots noltros per millorar ses necessitats socioculturals des terme.

Mos referim a un apartat de s'escrit des seu programa que ha rebut Galatzó des partit socialista, el qual queda reflexat a les pàgines 15 i 16.

Desitjam un Ajuntament de portes obertes, ha de estar a's servici de tot es terme i a ses persones que a ell habitan.

A s'esmentat programa aiximateix, hi notam a faltar qualque signatura que mos demostrí qui l'envia, o responsables del mateix, i a més:

- un gran buït samunt normalització lingüística, tan necessari i important a aquests moments per a sa cultura de Balears.

- també una manca de sa defensa des medi ambient, ecologia, natura, etc.

El passet dia 14 de febrer, dia celebrat per molts, es feren les proves definitives a l'Ajuntament, en vistes a trobar un encarregat de la biblioteca que gràcies a Deu ja es fa realitat.

Amb altres paraules, ja tenim bibliotecari, millor dit, bibliotecaria, concretament, una veïna de Galilea: Catalina Pont. Enhorabona.

REGIONAL

Dia 21 de gener, el President de la Comunitat Autònoma de les illes Balears, Gabriel Canyelles, es reuní a la Casa de Cultura de Sineu amb tots els batles de Mallorca. Es sol·licità als mateixos, la col·laboració dels seus respectius ajuntaments cara a la celebració del "Dia de les Illes Balears", que es celebra cada any el primer diumenge de març.

Es preveu enguany el solemne acte esmentat, es celebri en el Palau del Rei de Sineu, ciutat que marca el centre geogràfic de l'illa.

La Conselleria d'agricultura durà a terme programes per a millorar el cultiu de les varietats de l'albarcoc, varietats tardanes del taronger, i amatler, a la fi d'experimentar noves tècniques.

supermercat

GALATZÓ

CARNICERIA, CHARCUTARIA i MERCERIA
Tel: 614315. Servici a domicili

BAR RESTAURANT
PLA DE SA SINIA

Servels de:

NOCES • COMUNIONS
FESTES • CUINA TIPICA

CARRETERA DE PUIGPUNYENT - Km. 14 TELÉFONO 614315

NACIONAL

Aquest mes passat fou un mes políticament agitat. Manifestacions i vagues a tot arreu, de miners, agricultors, metges, professors, alumnes... una nova dreta "descafeïnada" amb un jove president, un país Basc que fins al darrer moment no trobà solució al seu govern, i un Cap de Govern de l'Estat que segons les enquestes perd confiança i popularitat.

A la T.V. espanyola s'ha produït un fet que podem qualificar d'insolit: dos socialistes significats, un Ministre Carles Solchaga i el Secretari General de U.G.T. Nicolau Redondo s'enfrontaren, de forma quasi violenta, en el programa de Victòria Prego.

Als pocs dies, al Parlament basc, hi ha un discurs desafiant per part de l'aspirant a Lendhakari per Herri Batauna; Yoldi digué que "la guerra continuarà i que hi haurà morts per tots els costats" referint-se a les accions d'ETA i quan el President de Govern presenta a les Corts el balanç de l'any, damunt l'estat de la nació, els dies 23 i 24 de febrer, no convenç gaire bé a cap dels grups parlamentaris (exceptuant els seus) i tampoc a la premsa ni als altres mitjans de comunicacions.

Malgrat tot aquest desgavell, el govern continua sense fer cas i els ministres segueixen intentant convèncer als espanyols que les seves solucions són les més encertades i cap d'ells pensa dimitir.

A d'altres països europeus en moments aixís, es diu que hi ha crisi de govern i es fa urgentament una remodelació. Aquí, pareix que "no passa res".

INTERNACIONAL

"Jo som el responsable" digué el President Reaga, el dia 5 de març, a tot el Poble Nordamericà.

Per primera vegada, Ronald Reagan es presentava davant la televisió per a parlar amb claretat del cas nomenat "Irangate".

La iniciativa d'intercanviar armes per reens i el desviament dels doblers, mitjançant comptes secretes, cap els "con tres" de Nicaragua, va reconèixer que eren uns fets comprovats i encara que no en sapigués res, ell com a President no en podia defugir de la responsabilitat.

La setmana anterior un grup de tècnics havia elaborat un dossier, que té el nom del seu President John Tower i que criticava l'actitud d'en Reagan per haver delegat tantes funcions a subalterns, recomanant li un conjunt de suggerències.

Ell acceptà plenament les conclusions a que havia arribat dita Comissió i va dir que per a "posar ordre a la casa" aniria molt més lluny que el que es recomana a l'informe.

Aquesta manifestació pública del President d'EE.UU. davant de les càmares de TV. va ser ben acollida tan per part dels demòcrates com dels republicans, perquè això suposa que es poden produir els canvis necessaris per acabar dignament el quadrienni de President.

El Poble Nordamericà té molts defectes que no ens convencen gens, però té la virtut de la transparència informativa que fa rectificar al totpoderós President d'EE.UU. ¿Per què no ha de passar el mateix a altres endrets més propers a nosaltres?.

Maria Suau Ferrà, (Maria Vicença) 76 anys, (tenia una botiga a Son Bru de Baix). Francisca Suau Ferrà, (Francisca Vicença) 83 anys. Margalida Morey Mas, (Margalida Masseta) 85 anys.

Aquestes senyoretes tan joves, quan se reuneixen a la calor d'una camilla, són lo més divertit que pugueu trobar. Jo vaig esta una estona amb elles i, em feren plorar de tant que vaig riure.

Entee rialles i plorades, em donaren aquestes tres recetes per tots vosaltres.

Faves sofregides

Una vegada bullides les faves, s'afegeixen a un sofrit fet de ceba, alls, llorer, xulla, pebres vermells, tomàtiga i sal.

Coca Mora

- 1 almud de farina de blat
- 1 llimona rallada
- 1 tassa d'oli
- 1 tassa d'aigua
- 1 tassa de saïm
- 1/4 de quilo de sucre
- molt de bicarbonat

Albergínies de pobre

Tallar les albergínies per llarg, fer uns talls, posar-los sal i deixar que fassin l'aigua. Després d'un parell d'hores se premen i se freigeixen, i cap a una greixonera.

Per damunt s'hi posa una salsa feta de ceba, alls, tomàtiga, sal, llorer i juevert, i se deixa que fassin xuf, xuf.

Xisca Ramon

QUATRE GLOSES BEN CANADES

*****

EL SALT

Puigpunyent té un racó
que pareix un paraís;
lloc molt enamoradís
hi ha flors de tot color.

Me deia un professor
que m'ensenyava llatí:
Puigpunyent té un jardí
dins el mon, de lo millor
val la pena entrar-hi,
i de prop contemplar-lo.

Els aucells d'alt enramats,
umplen l'entorn d'alegria;
rossinyols de nit cantant,
els altres durant el dia.

Quan ja per tot és eixut,
passada la primavera,
que bé s'hi està assegut
baix qualsevol llimonera.

En l'estiu, quan fa calor,
l'ombra que hi ha per dedins,
si te seus davall els pins,
sap molt de greu deixar-ho.

Pertot se sent bona olor
de roses i clavells fins;
i si te fas més endins,
d'aigo sentiràs remor.

L'aigua, quan molt ha plogut,
cau forta i renouera;
lo que cau no sap ningú
si és tot neu o sabonera.

De front és cert que hi ha
un Salt d'aigua en cascada,
que de s'Ermita davalla
per un molt bell comellar
que sempre s'ha dit i dirà:
Es comellar de Sa Parra.

Gràcies daràs al Senyor
si permís pots obtenir;
entrar al Salt és un honor
que no tots poden tenir.

Francesc de S'Ermita

Ens ha arribat a la Redacció el Programa de l'Agrupació Socialista de Puigpunyent/Galilea-PSOE,

el qual fa referència als següents aspectes :

A/ ABASTAIXAMENT I SANEJAMENT

- Millorar la xarxa de clavagueres a Puigpunyent.
- Canalització d'aigua potable a Galilea en un termini de 4 anys.
- Connexió del nou pou de Puigpunyent per a l'abastament públic.
- Reducció de la tarifa d'aigües de 200 ptes./m3 fins a 45 ptes/m3.

B/ VIES I OBRES

A Galilea

- Renovació del llum als carrers.
- Fer funcionar així com cal el servei de telèfons.
- Normalitzar els carrers que ho necessitin amb aglomerat asfàltic.

A Puigpunyent

- Realitzar un projecte verd (arbres, etc.) a Na Beltrana.
- Arreglar el camí de Son Puig (Carr. d'Estellencs) amb aglomerat asfàltic.
- Iniciar el projecte per dotar a la vila del primer parc municipal (Casat Nou).
- Construcció de la plaça pública de Son Bru de Baix.

C/ SANITAT

- Constitució del "Consell Municipal de Salut" per regular i proposar totes les necessitats i activitats a nivell sanitari.
- Ampliar les consultes mèdiques a Galilea.
- Intentar constituir un servei sanitari a l'escola pública per dur a terme tasques divulgatives de salut pública, dirigida a tots els nivells.
- Intentar que el poble de Puigpunyent i Galilea gaudeixi d'un servei d'ambulància.

D/ ESPORTS

- Manteniment i conservació del poliesportiu.
- Construcció d'una piscina municipi-

pal amb subvencions del Consell Insular de Mallorca (Pla d'Esports).

- Contactar amb el Bisbat per aconseguir millores al poliesportiu de Galilea.
- Fomentar les activitats esportives a Puigpunyent i Galilea.

E/ TRANSPORTS

- Constituir un servei de transport escolar gratuït per als nins de Galilea a càrrec de l'Ajuntament.
- Gestionar beques de transport per als estudiants de Galilea i Puigpunyent que es traslladen a centres de Ciutat, mitjançant el Ministeri d'Educació.

F/ CULTURA

- Ampliar al màxim el seu pressupost.
- Promoció i subvenció de grups culturals ja existents:

- . Revista Galatzó.
- . Grup Teatre Xingonera.
- . Grup Teatre Galatzó.

Grups d'Esplai: S'Arbre

Entitats Esportiv.
Es Reure.
Taller Clau.

- Gestionar les subvencions que la Direcció General de Cultura de la Comunitat Autònoma i Consell Insular de Mallorca concedeixen per a aquests tipus d'activitats.
- Ampliació dels pressuposts de Festes Populares per donar-los un caràcter gratuït.
- Conservació de la Biblioteca.
- Organització d'un cicle anual de Teatre Regional amb grups locals i forans.
- Organització de Videoteca.
- Organització d'actes musicals periòdics.
- Organització de la "Festa de la Tercera Edat" amb excursió, etc., de manera gratuïta.

JOVENTUT

- Potenciar la creació d'una associació de joves com a motor de l'animació juvenil.
- Ajudar econòmicament aquesta associació.

Funcions de l'Associació de Joves :

- Animació socio-cultural.
- Participació en totes les activitats culturals.
- Planificació i realització de tot tipus d'activitats (excursionisme, teatre, cinema, exposicions, etc.)
- Instal·lació del Servei d'Informació per cobrir els següents aspectes :
  - . Estudiants: Infor. beques, Universitat, descomptes en llibres,
  - . Planificació Familiar i Informació a la Dona.
  - . Treball i problemes laborals.
  - . Publicació d'un Bolletí bimensual d'informació dels actes culturals.
  - . Subvencions: agràries, habitatge treball

ANIMACIÓ INFANTIL

- L'Ajuntament facilitarà un local per a aquest fi.
- Ajudar econòmicament els grups que dirigeixen les seves activitats cap als nins.
- Potenciar i organitzar les festes populars tal com la dels Reis, Sant Antoni, etc.

EDUCACIÓ

- Mantenir i millorar les instal·lacions del Col·legi Públic.
- Establir un fil directe de comunicació amb el Director del Col·legi i de l'A.P.A. i amb la Direcció General d'Educació.
- Formalitzar un conveni entre Ajuntament i l'A.P.A. per potenciar els Idiomes a l'Escola.
- Fomentar activitats extraescolars tal com: Música
Psicomotricitat
Esports
Educació vial.

UN CONSELL AL TEU SERVEI

Cada any el Consell Insular de Mallorca du a terme nous projectes per garantir millors serveis públics a totes les persones que viuen a la nostra illa. A la vegada manté i incrementa els que ja hi ha. I tot això ho fa a través de les seves àrees d'actuació.

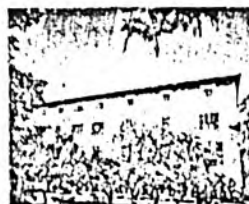

ÀREA ECONÒMICA

☐ Promoció del turisme. ☐ Protecció de l'entorn amb campanyes de neteja de platges i el nostre lloc. ☐ Impuls de la nostra indústria i comerç. ☐ Accions de millora de la ramaderia i l'agricultura.

ACCIÓ SOCIAL I SANITAT

☐ Hospital General. ☐ Hospital Psiquiàtric. ☐ Llar de l'Infància. ☐ Llar de la Joventut. ☐ Llar dels Ancians. ☐ Patronat Verge de la Salut. ☐ Hospital de Nit.

ÀREA DE COOPERACIÓ I ORDENACIÓ DEL TERRITORI

☐ Elaboració del Pla d'Obres Serveis per dotar els pobles de la infraestructura bàsica. ☐ Manteniment de la xarxa viària pròpia (39% de carreteres mallorquines). ☐ Servei de Prevenció i Extinció d'incendi Salvament.

ÀREA DE CULTURA I ESPORT

☐ Ordenació d'arxius propis i d'altres organismes. ☐ Difusió cultural per mitjà del Teatre Principal i la Biblioteca Artesana. ☐ Impuls del coneixement i l'ús de la nostra llengua. ☐ Difusió del nostre folklore. ☐ Elaboració del Pla d'Instal·lacions Esportives en els municipis. ☐ Foment de l'iniciació i pràctica de tot tipus d'esport.

El Consell Insular de Mallorca balla intensament des de quatre àrees perquè a la nostra es pugui viure cada dia millor, i totes les comoditats, salut, constant enriquiment cultural. L'avanç en aquest sentit ha continuat durant els vuit anys de funcionament del Consell, i els resultats, obtinguts, molt nombrosos. Així, avui ens sentim satisfets de feina feta, i a la vegada, pensam en el futur per incrementar-la cada any.

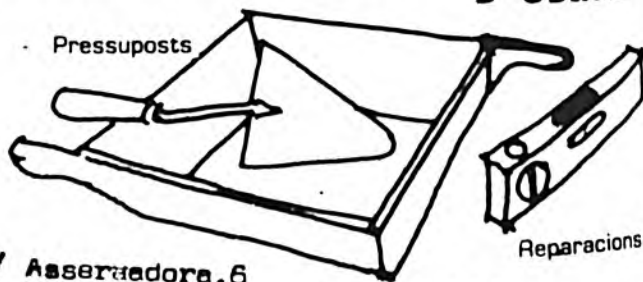
CONSELL INSULAR DE MALLORCA

**SUSCRIVIU-VOS A
GALATZÓ**

Bartomeu Sastre

**MESTRE
D' OBRAS**

Pressuposts

Reparacions

C/ Asseradora, 6
ESPORLES (Mallorca) Tel. 610314